

Forfatter: Molbech, Christian Knud Frederik

Titel: BREV TIL: Molbech, Christian FRA: Molbech, Christian Knud Frederik (1853-12-31)

Citation: Molbech, Christian Knud Frederik: "BREV TIL: Molbech, Christian FRA: Molbech, Christian Knud Frederik (1853-12-31)", i *Christian Molbech og hans Søn Christian K. F. Molbech - En Brevveksling*, Museum Tusulanums Forlag, s. 102. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001991706-000-shoot-L0019917060000038.pdf> (tilgået 27. juli 2024)

Anvendt udgave: Christian Molbech og hans Søn Christian K. F. Molbech - En Brevveksling

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Kiel, d. 31te Dec. 1853.

Min kiære Fader!

Skal jeg endnu før Aarets Slutning takke dig for de kiærlige Ord, Tanker og Gaver, Du i dette har skienket mig, maa jeg ikke opsætte det længere, thi om nogle faa Timer stiger det »gamle« Aar ned i sin Vintergrav. Jeg kommer herved til at tænke paa en Yttring, som en af mine nuværende aandfulde Byesfæller forleden gav tilbedste, da jeg beskedent yttrede min Misfornøielse med at Politiet forhindrede Levningen af de gammeldags Nytaarsskikke, saasom syngende Børn, Knalden med Geværer o. desl. Han meente nemlig, at det var meget »kindisch« at gjøre Stads af Nytaarsaften, saasom enhver anden Aften i Aaret egentlig ligesaa godt var Nytaarsaften — og at man i al Fald burde holde samme Fest om Sommeren. Jeg indskrænkede mig til at svare, at Ingen vistnok vilde tage ham det ilde op, hvis han for sit private Vedkommende havde en anden Tidsregning, men kom derved senere til at overtænke, hvor smukt det er, naar man lægger nogen Betydning i dette Møde mellem Aarets sidste og første Dag.

Abstract eller astronomisk taget kan Tiden jo vel betragtes s. 103som et Kredsløb *) — Jorden er Uhrskiven, Solen er Viseren (og hiin aandfulde Mand vilde vel hertil bemærke: rigtig! men hvem gjør Allarm, hvergang han trækker sit Uhr op); men for os Mennesker er Tiden dog kun det, som skeer i Tiden — og hvormeget skeer der ikke i et Aar! Idet man saaledes skilles fra eet Aar og begynder et andet, faaer hiint ligesom en Erindringens Personlighed for mig — det er i det mindste vist, at jeg aldrig hører, læser eller siger »det gamle Aar«, uden Forestillingen om en gammel Mand ligesom ligger bagved i min Bevidsthed — jeg tager Afsked fra det gamle Aar som fra en tavs og trofast Medvider i mine Sorger og Glæder, som fra en alvorlig Ven, hvis Træk jeg nu kun herefter skal see i Erindringen, men som ogsaa igennem denne skal tale mangt et Ord til min Siæl. Opfattet saaledes — digterisk, kan man vel sige, men dog ikke mere, end at det burde gjøres af mange andre end depriviligerede Digtere—opfattet saaledes kan jeg egentlig heller ikke tilegne mig den Følelse (thi om Anskuelse er her jo ikke Tale), at det »gamle Aar«, som Poeterne sige, livstræt og svækket gaaer til Hvile eller dør. En Olding er Aaret vel, men ikke svækket — tidt slaaer han jo de kraftigste Slag i de sidste Dage af sit Liv — og Aaret gaaer vel bort, men det dør ikke, saalidt som Forbindelsen kan overskæres imellem det gamle Aar og det nye. Thi Aaret er vi, vore Tanker og Handlinger, vore Glæder og Sorger — men disse ere tidt kan man sige: desværre — ikke forbi, fordi de ere tænkte eller handlede, hensmilte eller baarne. Tiden er v i, men vi ere mere end Tiden, og saaledes kan man vel ogsaa sige: Aaret er det, som skeer i Aaret, men tillige mere: Bærerer og Beskueren af det, som skeer. Og hermed kommer jeg til den poetiske Opfattelse af Aaret (havde jeg Tid og Lyst, vilde jeg gjøre et Digt derom), som synes det mig, baade er den smukkeste og dybeste. Nemlig: Man taler altid om det nye Aar, som et Sendebud, der skal bringe Noget. »Hvad mon dette Aar skal bringe?« siger man, men sielden eller aldrig: »Hvad mon det gamle Aar bærer bort?« og ethisk-poetisk maa Accenten dog lægges paa det sidste Spørgsmaal. Thi er Aaret et Sendebud, naar det kommer, er det vel ogsaa et Sendebud, naar det gaaer bort, og bringer Aaret os Skiæbner fra det store Oplagssted, saa skal det vel ogsaa gjøre Regnskab for, hvordan vi har taget dem, og, saa at sige, bringe Qvitteringer tilbage. Og derfor, synes mig, har det bortgaaende Aar egentlig s. 104den dybeste Betydning — og mod det skulde vi bedende række vore Hænder.

Jeg tænker mig saamange Hærskarer af Engle i Himlen som der er Aar fra Tidens Begyndelse til dens Ende. Hver af dem har sin Mission, hver af dem er et Aar; og naar Folk deror sige: det gamle Aar er dødt, om det bekymre vi os ikke og naar de strække Hænderne ud mod det nye — saa gaa de i Blinde. Det gamle Aar har endt sin Gerning — det lægger sig ikke til at døe, men i Midnatstimen kaster det Oldingsdragten, sætter Foden mod den hvide Jord og svinger sig op, hvor det kom fra. Og der træder det hen for Tidens og Aarenes Herre og aflægger Regnskab. Og derfor skulde Menneskene ikke higende strække Hænderne mod det nye Aar, men bedende række dem mod det gamle, bedende, at Englen vil gaae i Forbøn for dem og være en mild Fortolker af deres Daad Hvilket simplice, uden poetiske Omsvøb, vil sige, at mig synes, man Nytaarsaften er mere tilbøielig til alvorlig at tænke paa det Svundne, end nysgierrig giette paa det Kommende.

Forøvrigt kunde hiin Tanke, der egentlig nu først under Skrivningen falder mig ind, formes til et ret »dantesk« lille Digt Den uhyre, guldsolglinsende Himmelsal — tabende sig i et Fierne, som Tanken ikke kan giennemløbe — og der, hvor Tanken ikke kan naae hen og Øjet ikke række — Verdensdommeren, hvem Digtet naturligviis ikke skulde beskrive, men kun lade ane, ved at skildre Englenes Flugt henimod hans Sæde og deres Tilbagevenden derfra. Og der, hvor tusinde Aar ere som een Dag, suse de hvide Vinger uophørlig frem og tilbage. Paa den ene Side staaer Rækken af de forgangne ars Engle; de læse i den Rulle, hvor eet Aars Tanker og Gierninger staae optegnede; forskielligt er Udtrykket i deres Ansigt, snart smilende, snart sorgfuldt, eftersom de læse. Men hvergang et nyt Aar flyver dem forbi forat dale ned til Menneskene, syngede, som hine Hyrder paa Marken: »Ære være Gud i det høieste og Fred paa Jorden !« Fred, det er den Hilsen, de sende til Jorden, det er det, hvortil vi meest trænge, og det er det, vi aldrig faae tilfulde. —

Hvad mig angaaer, saa kan jeg sige, at skjøndt jeg lever i Fred med Alle her og ikke kan komme i Strid med Nogen, fordi jeg saa at sige ikke omgaaes med Nogen — og skjøndt mit Kloster har en deilig Beliggenhed (vel ikke som det Montferratske — Tak for Bogen og for de to første Skildringer, som er Alt, hvad jeg hidtil har læst) saa strides jeg dog daglig med s. 105mig selv; men dette er vel Livet; Freden er vel kun Livets Idee.

Tak for det Tilsendte, kiære Fader! ogsaa — og ikke mindst — for den Gyldendalske Qvittering. Din Skildring af Deichmann har jeg læst med Interesse, fordi jeg kendte den Afdøde. Den giver, synes mig, et sandt Billede — om end ikke et interessant — af en Natur, der med al sin Ædelhed og Dygtighed dog var tør og begrændset, og hvis Biographi derfor umulig kunde faae den almindelige, tiltrækkende Charakter, som f. Ex. din fortræffelige Skildring af Pehr Hørberg. Du spørger mig i dit sidste Brev om hvordan jeg synes, Deichmanns Biographi er lykket — derfor tager jeg ikke i Betænkning at yttre min reent individuelle Mening: at den som Mindeskraft for Venner og Familie maa være kiærkommen — men at den under Læsningen faldt mig noget tør. Dette kan vel ogsaa ligge deri, at den maatte begrændses paa saa faa Blade. —

Tak Moder hiertelig for Brev og Julegave. Jeg lever stille, eensomt og temmelig flittig. Mit Brev har jeg ikke taget i Betænkning at bruge til »frie Phantasier«, thi her sker Intet, som er værd at fortælle. Hilsen til min Broder og Svigerinde og glædeligt Nytaar til gamle Tante Julie — og til Eder Alle! — —

Christian.